

297787 - حکم طراحی تی شرت و مشارکت با آمازون در فروش آن

سوال

درباره سود بردن از فروش در سایت آمازون و خدمات (MERCH BY AMZON) پرسشی داشتم. من به شکل مجانی در این سایت ثبت نام کردم و آنان از من اطلاعات شخصی و حساب بانکی ام را خواستند. حساب بانکی من در یک بانک اروپایی الکترونیکی است و و روش سود در این سایت این طور است که من طراحی روی تی شرت را که ممکن است تصویر یا فقط نوشته باشد برای آنان می فرستم که معمولاً به زبان انگلیسی است و این تصویر بر روی تی شرت که نوعی لباس آستین کوتاه است قرار می دهند و سپس رنگ تی شرت و این که برای چه کسانی فروش برود و توضیحات محصول و قیمتش را تعیین می کنم و از پیش مشخص است که سود من از این فروش چقدر است مثلاً قیمت فروش ۱۹ دلار است و سود من ۵ دلار، و ۱۴ دلار باقی مانده برای هزینه های دیگر می رود. من تعیین می کند این محصول برای مردان باشد یا زنان یا برای جوانان یا برای همه، سپس سایت تصاویر محصول را با توضیحاتی که من قرار داده ام برای کاربران سایت عرضه می کند و طراحی من را بر روی تی شرت چاپ می کند و خود آن ها آماده سازی محصول و انبار و سپس ارسال آن برای مشتری را انجام می دهند و به او حق بازگشت کالا را می دهند و سپس سود این ماه را در ماه آینده به حساب بانکی من واریز می کنند. در صورتی که زن یا دختری این تی شرت را که آستین کوتاه است بخرد و من ندانم که آن را در داخل خانه می پوشد یا خارج آن، آیا این جا نیز فروش آن اشکال دارد؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

طراحی تصویر یا نوشته برای روی تی شرت به این صورت که اگر به فروش برود نسبتی از آن به شما برسد و اگر به فروش نرود چیزی به شما نرسد اشکالی ندارد و این از باب شرکت است. یعنی شما با طراحی شریکید و آمازون با خود تی شرت و فروش آن. برای این شرط است که نصیب شما نسبتی از فروش باشد نه مبلغی معین.

ابن قدامه - رحمه الله - می گوید: «جایز نیست که برای یکی از شریکان اضافه ای قرار داده شود. به این صورت که هرگاه سهم یکی از شریکان درهم هایی مشخص باشد یا همراه با سهم خود چند درهم قرار دهد مانند آن که برای خودش شرط کند که بخشی از سود به علاوه ده درهم برای او باشد، شراکت باطل می شود.

ابن المنذر می گوید: همه کسانی که آنان را از اهل علم می دانیم بر باطل بودن قراض [یعنی مضاربه] اگر یکی از شریکان یا

هر دو برای خودش درم‌هایی مشخص قرار دهد، اجماع دارند» (المغنی: ۵/ ۲۸).

و اگر قیمت تی شرت مورد نظر که عملاً به فروش می‌رسد مشخص باشد مانند آن‌که ۲۰ دلار باشد و شما برای خودت پنج دلار شرط کنی، این نیز اشکالی ندارد زیرا در معنای نسبت ذکر شده است.

ممنوع آن است که یکی از شریکان برای خودش درم‌هایی مشخص را تعیین کند و نداند که آن پیراهن چند فروخته می‌شود یا آن‌که امکان داشته باشد که کالا عملاً با قیمت معین فروخته نشود.

اما اگر قرار بر این باشد که شما برای طراحی خودتان پولی بگیرید و فرقی نکنند که تی شرت به فروش برود یا خیر، این فروش طراحی است و باید قیمت هر طرح هنگام فروش آن به آمازون مشخص باشد و دیگر پس از آن ربطی به شما ندارد چون ممکن است شرکت از آن طرح استفاده کند یا خیر.

برای مشارکت در طراحی یا فروش چند چیز شرط است:

این‌که خود طراحی‌ها و همچنین نوشته در ذات خود مباح باشد و این‌که در راه گناه از آن استفاده نشود. بنابراین واجب است که از فروش تی شرت‌های زنانه و دخترانه دوری شود زیرا غالباً در تبرج حرام به کار می‌رود.

و اگر برای مردان یا کودکان طراحی کردید و سپس دختری که قصد تبرج دارد آن را خرید، گناهی بر تو نیست.

والله اعلم